

Τεύχος 3 - 2014

■ Editorial

Εκδότης:

Safer Internet Hellas,
Επικεφαλής Δράσης
Ενημέρωσης Saferinternet.gr,
Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς
Διαδικτύου

Email: info@saferinternet.gr

Επικοινωνία:

Δρ. Βερόνικα Σαμαρά
Τηλ. 210 6212365
Email: vsamara@sihellas.org

Περιεχόμενα

«Q&A» – Ανοικτή Γραμμή SafeLine	2
«Q&A» – Google	3
«Q&A» – Wind	6
Μέσα από τα μάτια μαθητών	7
Οδηγός παράνομου περιεχομένου	9

Αγαπητοί φίλοι,

Το τρίτο τεύχος του Saferinternet.gr για το 2014 ολοκληρώνει το αφιέρωμα στη φετινή –πολύ σημαντική– θεματική «Όλοι μαζί, για ένα καλύτερο Διαδίκτυο» για τον εορτασμό της Ημέρας Ασφαλούς Διαδικτύου, με απαντήσεις των εκπροσώπων της Ανοικτής Γραμμής Καταγγελιών SafeLine, της Google και της Wind σε ερωτήματα ευρέως ενδιαφέροντος που τέθηκαν από το Πάνελ Νέων του Saferinternet.gr στη κεντρική εκδήλωση για τον εορτασμό, στο Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. "Δημόκριτος".

Επιπλέον, δύο ακόμη από τους μαθητές-εκπροσώπους των σχολείων που έλαβαν μέρος στη δράση «[Η ζωή στο Ίντερνετ γίνεται μουσικό δρώμενο](#)», και την οποία παρουσιάσαμε στο προηγούμενο τεύχος μας, μας δίνουν τη δική τους οπτική για το τι μπορούν να κάνουν οι έφηβοι ώστε να συμβάλλουν στη βελτίωση του Διαδικτύου για τους ίδιους, και κατά πόσο το Διαδίκτυο μπορεί πέρα από ένα μέσο ψυχαγωγίας να καταστεί και δημιουργικό εργαλείο.

Τέλος, σας παρουσιάζουμε τον Οδηγό Παράνομου Περιεχομένου της Ανοικτής Γραμμής Καταγγελιών SafeLine του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου, που περιγράφει τους τρόπους με τους οποίους μπορούμε να αναγνωρίζουμε απλά και εύκολα την ανάρμοστη και παράνομη συμπεριφορά στο Διαδίκτυο.

Μπορείτε πάντα να διαβάζετε τα νέα μας στο [Facebook](#) ή να μας ακολουθείτε στο [Twitter](#).

Σας ευχόμαστε ολόψυχα καλό καλοκαίρι!

Εγγραφή / διαγραφή

Εάν θέλετε να λαμβάνετε το newsletter μας, στείλτε μας ένα ηλεκτρονικό μήνυμα στην διεύθυνση info@sihellas.org με θέμα «subscribe SI Newsletter».

Εάν θέλετε να διαγραφείτε από την λίστα αποδεκτών, τότε στείλτε μας ένα ηλεκτρονικό μήνυμα στην διεύθυνση info@sihellas.org με τον τίτλο «unsubscribe SI Newsletter».

safeLine.gr
ΤΑΓΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ & ΕΡΕΥΝΑΣ - ITL SAFENET
www.safeline.gr
Καταγγίλετε παράνομο περιεχόμενο στο Διαδίκτυο
Γραμμή Βοηθείας
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
800 11 800 15
Εάν το Διαδίκτυο δυσκολεύει τη ζωή του παιδιού σας ζητήστε βοήθεια

■ «Q&A» - Ανοικτή Γραμμή SafeLine

1) Τι μπορώ να κάνω όταν δέχομαι απειλές για δημοσίευση προσωπικών φωτογραφιών μου με ακατάλληλο περιεχόμενο στο youtube & facebook; Μπορώ με κάποιον τρόπο να διαγράψω τα αρχεία; Μπορώ να κάνω κάπου αναφορά; Βοηθήστε με!

Στην περίπτωση που κάποιος σας απειλήσει για τυχόν δημοσίευση προσωπικών φωτογραφιών σας με ακατάλληλο περιεχόμενο στο youtube ή στο Facebook, θα σας συμβουλεύαμε να ενημερώσετε το συντομότερο τη SafeLine (www.safeline.gr) ώστε να χειριστούμε όσο γίνεται καλύτερα το θέμα αυτό ανάλογα με το τι απαιτεί η περίπτωση. Εφόσον ήδη έχουν αναρτηθεί προσωπικές σας φωτογραφίες στα δημοφιλή αυτά κοινωνικά δίκτυα, τότε η SafeLine έχει τη δυνατότητα να ζητήσει τη διαγραφή τους από τους διαχειριστές των ιστοσελίδων αυτών. Για το λόγο αυτό, μη διστάσετε να επικοινωνήσετε μαζί μας.

2) Παιζω ένα παιχνίδι το «League of Legends» και μου έχουν «χακάρει» το λογαριασμό. Το ίδιο συνέβη και σε άλλους δύο φίλους μου. Υπάρχει μια ιστοσελίδα που κλέβει λογαριασμούς! Σας παρακαλώ βοηθήστε μας, γιατί έχουμε βάλει 100 Ευρώ ο καθένας στο λογαριασμό μας. Μπορείτε να κάνετε κάτι;

Δυστυχώς αυτό είναι ένα σύννηθες φαινόμενο τους τελευταίους μήνες που συμβαίνει σε διαδικτυακά παιχνίδια. Υπάρχουν κάποια προγράμματα που εύκολα μπορούν να παραβιάσουν, να «σπάσουν» τους κωδικούς που διαθέτουμε στο ίντερνετ. Είναι εξαιρετικά δύσκολο να σταματήσουν εντελώς να υπάρχουν αυτά τα προγράμματα, όπως και είναι δύσκολο βάσει της Ελληνικής Νομοθεσίας να βρούμε ποιος τελικά κρύβεται πίσω από όλο αυτό. Σε αυτό το σημείο, είναι πολύ σημαντική η πρόληψη η δική μας προκειμένου να προφυλάξουμε τον εαυτό μας από το να χάσει χρήματα στο ίντερνετ. Είναι προτιμότερο να μην εμπιστευόμαστε εύκολα ιστοσελίδες που δεν ξέρετε αν είναι αξιόπιστες ή όχι και ως εκ τούτου να μην προχωράτε σε οικονομικές συναλλαγές με αναμφίβολους «πωλητές».

3) Πολύ πρόσφατα πάρα πολλοί φίλοι μου, συμπεριλαμβανομένου κι εμού, έλαβαν από φίλους τους μήνυμα στο Facebook με κακόβουλο συνημμένο αρχείο που έστειλε μηνύματα «Καλά χαζή είσαι, τι είναι αυτό που ανέβασες;», και πολλοί έπεσαν στην παγίδα να το ανοίξουν και να το τρέξουν. Τι έπρεπε να έχουμε προσέξει και δεν κάναμε, με αποτέλεσμα να πέσουμε στην παγίδα;

Πολύ συχνά στο Facebook βλέπουμε στην κεντρική μας σελίδα φίλους μας να έχουν αναρτήσει κάτι και το οποίο μας προτρέπουν να το δούμε ή να το διαβάσουμε κι εμείς. Πίσω όμως από αυτό, υπάρχει ένα κακόβουλο συνημμένο αρχείο που αν το επιλέξουμε κι εμείς, από περιέργεια συνήθως, τότε αυτό θα παρουσιαστεί και στον δικό μας «τοιχο» και θα μπορούν να το δουν όλοι οι φίλοι μας. Αν κι αυτοί το επιλέξουν, πάλι αυτό θα παρουσιαστεί στον «τοιχο» τους και με αυτό τον τρόπο μέσα σε λίγο χρόνο το συνημμένο αυτό αρχείο θα εξαπλωθεί ραγδαία. Τέτοιου είδους «προγράμματα» συχνά έχουν κακόβουλο χαρακτήρα και ίσως δίνουν τη δυνατότητα σε τρίτους να έχουν πρόσβαση σε πολλά προσωπικά στοιχεία του προφίλ μας. Για το λόγο αυτό, είναι προτιμότερο να μην υποκύπτουμε στην περιέργεια να τα ανοίξουμε και να είμαστε επιφυλακτικοί. Τέτοιους είδους μηνύματα με τον καιρό θα σας είναι εύκολα αναγνωρίσιμα καθώς έχουν περίπου την εξής μορφή: Έχουν ένα τίτλο που κεντρίζει το ενδιαφέρον του χρήστη, περιέχουν πληροφορίες μέχρι ένα σημείο και μετά για να διαβάσεις τη συνέχεια πρέπει να κάνεις «κλικ» και να συνεχίσεις. Σε αυτό το σημείο είναι προτιμότερο εσείς να μην προχωρήσετε για τη δική σας ασφάλεια.

4) Τι σημαίνει «παράνομη συμπεριφορά» στο Διαδίκτυο; Αν αναρτήσω, π.χ. μια φωτογραφία τρίτου, αυτό είναι παράνομο;

Παράνομη θεωρείται η συμπεριφορά που έρχεται σε αντίθεση με όσα ο νόμος επιτρέπει. Καθετί, δηλαδή, που αντιβαίνει την Ελληνική νομοθεσία. Στην περίπτωση που κάποιος αναρτήσει μια φωτογραφία κάποιου τρίτου χωρίς προηγουμένως να τον έχει ενημερώσει γι' αυτό και εκείνος να έχει συμφωνήσει, τότε αυτή η πράξη είναι παράνομη και συνιστά Παραβίαση Προσωπικών Δεδομένων. Για το λόγο αυτό, οποτεδήποτε είστε έτοιμοι να αναρτήσετε κάποια φωτογραφία δική σας και των φίλων σας, σκεφτείτε πρώτα αν έχετε πάρει τη σύμφωνη γνώμη τους γι' αυτό.

5) Θέλω να καταγγείλω έναν ιστοχώρο με κατ' εμέ απαράδεκτο περιεχόμενο, αλλά δεν ξέρω εάν είναι παράνομο ή όχι. Μπορώ παρόλα αυτά, να το κάνω ανώνυμα, και αν ναι, πώς; Και τι γίνεται σε μια τέτοια περίπτωση;

Κάθε χρήστης του διαδικτύου μπορεί να καταγγείλει ανώνυμα ιστοσελίδες που θεωρεί ότι εμπεριέχουν παράνομο περιεχόμενο. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω της ιστοσελίδας που διαθέτει η SafeLine, συμπληρώνοντας την ηλεκτρονική φόρμα που διαθέτει στο <http://www.safeline.gr/report>. Ο καταγγέλλων αρκεί να νομίζει ότι κάτι είναι παράνομο και να το καταγγείλει. Στη συνέχεια η SafeLine θα λάβει την καταγγελία, θα εξακριβώσει αν όντως το περιεχόμενο της ιστοσελίδας είναι παράνομο και ανάλογα με την περίπτωση θα ενημερώσει τη Μονάδα Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος ή τις άλλες Ανοικτές Γραμμές καταγγελιών του εξωτερικού, προκειμένου να κατέβει το παράνομο περιεχόμενο από το Διαδίκτυο.

*Ευχαριστούμε θερμά την **Κα Μελτίνη Χριστοδουλάκη**, Εκπρόσωπο της Ανοικτής Γραμμής Καταγγελιών SafeLine, Ε.Κ.Α.Δ, για τις αναλυτικές απαντήσεις στα παραπάνω ερωτήματα*

■ «Q&A» - Google

1) Οι φίλοι μου, μου λένε ότι επιτρέπεται το «κατέβασμα» βίντεο από το YouTube, αλλά δεν είμαι σίγουρος. Ισχύει κάτι τέτοιο;

Από πλευράς YouTube, η απάντηση είναι ξεκάθαρα όχι. Είναι πολύ συγκεκριμένα τα βίντεο τα οποία μπορούμε να κατεβάσουμε από το YouTube και μάλιστα υπάρχει και ειδική σήμανση. Ας πάμε λίγο ένα βήμα πίσω. Τι είναι το YouTube; Το YouTube είναι μια πλατφόρμα, η οποία φιλοξενεί υλικό που έχουν φτιάξει ερασιτέχνες ή επαγγελματίες, είναι φιλοξενία του υλικού αυτού. Αυτό το υλικό, λοιπόν, έχει φτιαχτεί από τη δημιουργική διάθεση και ικανότητα, κάποιου, κάποιων ανθρώπων, άρα το υλικό αυτό ανήκει σε κάποιους ανθρώπους. Η ιδιοκτησία του πνευματικά ανήκει σε έναν άνθρωπο ή σε περισσότερους. Η χρήση λοιπόν αυτού του υλικού, δε μπορεί να γίνει χωρίς τη συγκατάθεση αυτών των ανθρώπων, όταν λέω η χρήση, εννοώ να κατεβάσουμε αυτό το βίντεο και να κάνουμε κάποια άλλα πράγματα με αυτό. Μάλιστα υπάρχουν τέτοιες περιπτώσεις, ακόμα και αν έχουμε δημιουργήσει ένα δικό μας βίντεο. Η προσωπική μου ιστορία είναι η εξής: κάποια στιγμή δημιουργήσαμε ένα βιντεάκι με την κόρη μου, τραγουδούσε ένα τραγούδι το οποίο άρεσε στη γιαγιά της και θέλαμε να της το στείλουμε. Αυτό το βιντεάκι το δημιουργήσαμε χωρίς κανένα πρόβλημα, το ανεβάσαμε στο YouTube. Κάποια στιγμή προσπάθησα να το κατεβάσω... ένα δικό μας βίντεο μπορούμε γενικά να το κατεβάσουμε, ένα βίντεο που δημιουργούμε εμείς και ανεβάζουμε στο YouTube μπορούμε να το κατεβάσουμε. Το συγκεκριμένο όμως είχα πρόβλημα να το κατεβάσω... γιατί; Γιατί το τραγούδι που ακουγόταν στο «background» αυτού του βίντεο είχε πνευματικά δικαιώματα. Ήταν τραγούδι της Edith Piaf. Αυτό το τραγούδι, λοιπόν, το Youtube με το δικό του αυτόματο μηχανισμό διαπίστωσε ότι είναι προστατευμένο από πλευράς πνευματικής ιδιοκτησίας, άρα δε μπορούσα να το κατεβάσω... το εντός εισαγωγικών δικό μου βίντεο. Η ξεκάθαρη απάντηση λοιπόν είναι Όχι. Και για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να δείτε, το [Κέντρο Ασφάλειας της Google](#).

2) Μπορεί κάποιος να πάρει ένα δικό μου βίντεο, που το έχει βρει σε ένα blog μου, και να το ανεβάσει σε δικό του κανάλι στο YouTube;

Από τη στιγμή που κάτι υπάρχει σε ψηφιακή μορφή εκεί πάνω, όταν λέω «εκεί πάνω» εννοώ το συννεφάκι, το «cloud», το Ίντερνετ, μπορεί κάποιος κακόβουλος ή μη να χρησιμοποιήσει δικό μας υλικό. Όπου εδώ καλό είναι να προσέχουμε -μικροί και μεγάλοι- τι ανεβάζουμε στο Διαδίκτυο. Υπάρχει κόσμος, για να πάμε λίγο στους μεγάλους, ο οποίος έχει απολυθεί για πράγματα που έχει ανεβάσει στο Διαδίκτυο, όχι απαραίτητα γιατί τα πράγματα ήταν άσχημα, αλλά γιατί πρόδιδαν ψέματα που είχε πει στο παρελθόν, στη συγκεκριμένη περίπτωση κάποιος πήρε τηλέφωνο το αφεντικό του και είπε «δεν μπορώ να έρθω στη δουλειά σήμερα, γιατί είμαι άρρωστος» και υπήρχε φωτογραφία όπου το προηγούμενο βράδυ βρισκόταν σε μπαρ, οπότε να και μια καλή περίπτωση όπου αυτό που ανεβάζουμε βοηθάει στην εξακρίβωση της αλήθειας. Στο δια ταύτα όμως, προσέχουμε τι ανεβάζουμε. Διότι αυτό που ανεβαίνει, ακόμα και αν κάποια στιγμή εμείς αποφασίσουμε να το αποσύρουμε τεχνικά, τεχνολογικά δεν μπορεί εύκολα να εξαφανιστεί από τον ψηφιακό κόσμο. Να σας δώσω ένα άλλο παράδειγμα. Ανεβάζετε εσείς μια φωτογραφία στο facebook ή απ' οπουδήποτε αλλού από δικό σας λογαριασμό και μετά μετανιώνετε γι' αυτή τη φωτογραφία, δε σας άρεσε, θέλετε να την κατεβάσετε. Αν εγώ στο ενδιαμέσο την έχω πάρει αυτή τη φωτογραφία, με οποιοδήποτε τρόπο θεμιτό ή μη, είναι στην κατοχή μου. Άρα η γρήγορη απάντηση είναι προσέχουμε τι ανεβάζουμε. Ανεβάζουμε πράγματα τα οποία δε θα τα βρούμε μπροστά μας στο μέλλον.

3) Έχω λάβει στη σελίδα μου στο YouTube σχόλια με απρεπέστατους χαρακτηρισμούς. Τι να κάνω για να σταματήσει αυτή η παρενόχληση; Βοηθήστε με!

Ας προσέχουμε τι ανεβάζουμε στο YouTube, γιατί για να έχει περίεργα σχόλια από κάτω συμβαίνουν δύο τινά: ή κάποιος εντός ή εκτός εισαγωγικών με ανάρμοστη συμπεριφορά βγάζει τα απωθημένα του με μια πολύ κακή γλώσσα κάτω από ένα φυσιολογικό -ας το πούμε έτσι- βίντεο ή το βίντεο προκαλεί τέτοιου είδους αντιδράσεις. Σε κάθε περίπτωση καλό είναι να προσέχουμε τι ανεβάζουμε. Επίσης, καλό είναι όταν ανεβάζουμε κάτι να το κρατάμε γι' αυτόν τον κόσμο, τους φίλους μας, την οικογένειά μας, που ενδιαφέρονται, που θα βρουν αυτό το περιεχόμενο χρήσιμο. Ένα βιντεάκι το οποίο ανέβασα εγώ με το παιδί μου να αλειφόμαστε με σοκολάτα, ενδεχομένως θα χαροποιήσει παππού, γιαγιά, αλλά ίσως αν το παιδί μου φτάσει στα 16, να τον κοροϊδεύουν οι συμμαθητές του στο σχολείο αν αυτό είναι σε κοινή θέα... λέω ένα τυχαίο παράδειγμα. Οπότε μπορούμε στο YouTube, αλλά και σε άλλες πλατφόρμες, να έχουμε τη δυνατότητα να μοιραζόμαστε περιεχόμενο στοχευμένα με συγκεκριμένους ανθρώπους. Άρα, πρώτον προσέχουμε τι ανεβάζουμε, δεύτερον αυτό που ανεβάζουμε το μοιραζόμαστε με ανθρώπους τους οποίους εμπιστευόμαστε, όσο μπορούμε να γνωρίζουμε ποιους εμπιστευόμαστε, και τους φαίνεται χρήσιμο. Τρίτον, για να αποφύγουμε αυτή τη φασαρία με τα ανάρμοστα σχόλια, μπορούμε να απενεργοποιήσουμε τα σχόλια όταν ανεβάζουμε ένα βιντεάκι. Το YouTube μας δίνει αυτή τη δυνατότητα, μας ρωτάει αν θέλουμε να είναι ανοιχτά τα σχόλια και μπορούμε να επιλέξουμε «όχι». Τέταρτον, αν όλα τα προηγούμενα τα έχουμε ξεχάσει ή τα ακούσαμε για πρώτη φορά σήμερα, (ελπίζω όχι) και θέλουμε να διορθώσουμε μια λάθος κατάσταση, μπορούμε στο δικό μας το βίντεο ή σε οποιοδήποτε άλλο το βίντεο να πάμε κάτω δεξιά από το βιντεάκι. Εκεί υπάρχει μια σημαϊούλα, στα αγγλικά «flag». Πατώντας αυτό το σημαϊάκι, μας ρωτάει από κάτω «Τι θέλετε να αναφέρετε; Ποιο είναι το πρόβλημα με αυτό το βίντεο;» και μπορούμε να επιλέξουμε για παράδειγμα «παραβίαση πνευματικής ιδιοκτησίας», μπορούμε να αναφέρουμε «παραβίαση προσωπικών δεδομένων», μπορούμε επίσης να αναφέρουμε ότι αυτό το βίντεο μας προσβάλλει. Το ίδιο ακριβώς μπορούμε να κάνουμε πατώντας το σημαϊάκι σε ένα συγκεκριμένο σχόλιο και να πούμε ότι αυτή η γλώσσα που χρησιμοποιείται μας προσβάλλει. Αυτό το πάτημα θα ενεργοποιήσει ένα μηχανισμό ο οποίος ήδη δουλεύει αυτόματα και ελέγχει κάποια βιντεάκια για να αποφύγουμε, για παράδειγμα, πορνογραφικό υλικό, για να αποφύγουμε βίντεο το οποίο δείχνει βασανισμούς ζώων κτλ. Όμως, τα μηχανήματα δεν είναι «έξυπνα», ας το παραδεχτούμε, οι έξυπνοι

είμαστε οι άνθρωποι, και ένας αυτόματος μηχανισμός μπορεί να μην τα πιάσει όλα. Γι' αυτό με αυτό το σημαϊάκι ενεργοποιούμε έναν άλλο μηχανισμό όπου στο τέλος της διαδικασίας, ενδεχομένως να ζητήσει και τη συμμετοχή ανθρώπου και όχι απλά αυτοματοποιημένου μηχανισμού για να λυθεί το πρόβλημα. Έχουμε συγκεκριμένα παραδείγματα, έχουμε δουλέψει μαζί με την κα. Σαμαρά και με το Saferinternet.gr, για να κατέβει βιντεάκι που ήταν στα ελληνικά, ο αυτόματος μηχανισμός δεν έπιασε ότι αυτό το βιντεάκι περιέχει ανάρμοστο περιεχόμενο, κακή ανάρμοστη γλώσσα. Δουλέψαμε και το κατεβάσαμε.

4) Εάν ένα βίντεο παρενοχλεί κάποιον ή απεικονίζει ανήλικο παιδί, πώς μπορεί να κατεβεί, τι πρέπει να κάνω;

Ακριβώς με τη διαδικασία που σας ανέφερα, πατώντας το σημαϊάκι κάτω από το βίντεο, αναφέρουμε ότι υπάρχει κάποιο πρόβλημα, πρέπει να εξηγήσουμε ποιο είναι το πρόβλημα που υπάρχει με το συγκεκριμένο βίντεο και αυτό μετά ακολουθεί μια πορεία. Θα ρωτήσει κάποιος «πόσο κρατάει αυτή η διαδικασία;», μπορεί να κρατήσει από ώρες μέχρι κάποιες μέρες και αυτό είναι κάτι που το γνωρίζει και η κα. Σαμαρά και η βιομηχανία του Διαδικτύου και στο πλαίσιο του CEO Coalition, του Συνασπισμού των Εταιρειών για ένα καλύτερο Διαδίκτυο, είναι κάτι το οποίο κοιτάζουμε. Πάντως, ο μηχανισμός υπάρχει και νομίζω πως στο πλαίσιο του Καλύτερου Διαδικτύου πρέπει όλοι εμείς να είμαστε πολίτες και υπεύθυνοι χρήστες. Άρα αν βλέπουμε κάτι το οποίο μας προσβάλλει ως χρήστες, καλό είναι να το αναφέρουμε, οφείλουμε να το αναφέρουμε.

5) Υπάρχει δυνατότητα να παρέμβω στη μηχανή αναζήτησης της Google, έτσι ώστε το παιδί μου να μπορεί να κάνει ασφαλή αναζήτηση και να λαμβάνει περιεχόμενο που είναι πιστοποιημένο και ασφαλές γι' αυτό;

Θα ξεκινήσω από το θέμα της πιστοποίησης. Το Διαδίκτυο είναι το πρώτο εργαλείο το οποίο είναι παγκόσμιο, ανοικτό και δημοκρατικό. Οποιοσδήποτε μπορεί να ανεβάσει, να εκφράσει την άποψή του, με ένα σεβασμό κάποιων πρακτικών. Στο YouTube, για παράδειγμα, αυτές οι πρακτικές τις λέμε «Αρχές της Κοινότητας (Community Guidelines)». Επομένως, πιστοποιημένο περιεχόμενο υπάρχει, έχουν γίνει κάποιες προσπάθειες, αλλά νομίζω ότι αντιβαίνει στην έννοια του Διαδικτύου... δηλαδή ποιος πιστοποιεί και με ποια κριτήρια. Το βασικό είναι αυτό που γίνεται σήμερα και με τη βοήθεια του Saferinternet.gr και πολλών άλλων πρωτοβουλιών σε όλη τη διάρκεια του έτους, να γνωρίζουμε πώς μπορούμε να χρησιμοποιούμε σωστά το Διαδίκτυο. Αυτό όσον αφορά το θέμα του πιστοποιημένου υλικού. Δεύτερον, επέμβαση στο τι εμφανίζει ως αποτέλεσμα το Google Search γενικά δεν μπορεί να γίνει. Ακούω καμιά φορά που λέει κάποιος «πώς μπορώ να πληρώσω για να βγει η σελίδα μου πρώτη στα αποτελέσματα της Google»... Δε γίνεται αυτό... Οι εργαζόμενοι της Google δε γνωρίζουμε ποιος είναι ο αλγόριθμος, γνωρίζουμε ποια είναι τα βασικά συστατικά, η βασική φιλοσοφία του αλγόριθμου στα οργανικά αποτελέσματα. Τρίτον όμως και βασικό: ναι, υπάρχει τρόπος να φιλτράρουμε περιεχόμενο, το οποίο στην κοινή λογική είναι ανάρμοστο για παιδιά και κυρίως περιεχόμενο το οποίο περιέχει πορνογραφικό υλικό. Θα σας δώσω το αγαπημένο μου παράδειγμα, το οποίο νομίζω το είχα παρουσιάσει στην κα. Σαμαρά πριν ένα ή δύο χρόνια... το παράδειγμα της λέξεως «Αρετή». Τι πιο όμορφη ελληνική λέξη! Αν έψαχνε τότε κάποιος για τη λέξη «αρετή» στο google search, θα του έβγαιναν πάνω-πάνω ημίγυμνες φωτογραφίες από ένα μοντέλο το οποίο έτυχε να ονομάζεται «Αρετή». Λοιπόν, βγαίνουν κακώς αυτές οι φωτογραφίες; όχι... Γιατί νομίζω το επάγγελμα του μοντέλου είναι ένα επάγγελμα που εξασκείται δημοκρατικά και ελεύθερα και δίκαια. Είναι μια φωτογραφία που θα θέλαμε να τη δει ένα μικρό παιδί; Ενδεχομένως όχι... Άρα υπάρχει εργαλείο το οποίο «κόβει» αυτό το περιεχόμενο, αντίστοιχα ακριβώς γίνεται και με το YouTube και μπορεί ο γονιός να κάνει αυτό το φιλτράρισμα για τα παιδιά του.

*Ευχαριστούμε θερμά τον **Κο Διονύση Κολοκοτσά**, Διευθυντή Εταιρικών Σχέσεων της Google, για τις αναλυτικές απαντήσεις στα παραπάνω ερωτήματα*

■ «Q&A» - Wind

1) Το παιδί μου είναι 10 ετών και έχει ξεκινήσει να μου ζητάει να του πάρω κινητό τηλέφωνο, γιατί, όπως μου λέει, έχουν οι συμμαθητές του, άρα θέλει κι αυτό. Δεν ξέρω τι να κάνω. Εσείς, ως ποιο ειδικό τι λέτε; Να του πάρω;

Έχω και εγώ ένα 10χρονο γιο, στον οποίο για πρώτη φορά έδωσα κινητό τηλέφωνο το καλοκαίρι που μας πέρασε. Το κινητό τηλέφωνο ήταν ένα πολύ απλό, εννοείται με τίποτα smartphone και θα σας εξηγήσω μετά γιατί. Οι κανόνες που του έδωσα για το καρτοκινητό ήταν πολύ απλοί. Το έχεις μαζί σου όταν είσαι εκτός σπιτιού, μου το παραδίδεις όταν περάσεις την πόρτα του σπιτιού. Επομένως, εγώ ο ίδιος ως γονιός, αποφάσισα τότε και με ποιους κανόνες θα δώσω ένα τηλέφωνο στο παιδί μου. Αυτό είναι μια υποχρέωση του κάθε γονιού. Δεν υπάρχει ένας κανόνας «ναι, τότε, εάν, πώς». Ο γιος μου έχει αυτή τη στιγμή τηλέφωνο, μόνο όποτε το αποφασίζω εγώ.

2) Έχετε τη δυνατότητα να αφαιρέσετε τη πρόσβαση στο Διαδίκτυο από το κινητό τηλέφωνο που έχει δοθεί σε ένα παιδί; Θέλω να το 'κλείσω' άμεσα για το παιδί μου.

Πάμε πίσω στην πρώτη ερώτηση. Δεν πρέπει ποτέ να δίνεις σε ένα παιδί που ακόμα δεν έχει καταλάβει τη χρήση του Διαδικτύου ένα «έξυπνο τηλέφωνο», ένα smartphone, είναι ένας ηλεκτρονικός υπολογιστής. Ότι μπορεί να κάνει το παιδί σας στο σπίτι, στην «ταμπλέτα», στο laptop ή στο pc του μπορεί να το κάνει ακριβώς το ίδιο με αυτό εδώ. Επομένως, πρώτα δε δίνουμε ένα τηλέφωνο σε ένα παιδί, smartphone με πρόσβαση στο Διαδίκτυο, πριν αυτό καταλάβει και πριν συμφωνήσουμε από κοινού κάποιους συγκεκριμένους κανόνες, να κάνουμε ένα οικογενειακό συμβόλαιο, να ξέρει ο καθένας τις υποχρεώσεις αλλά και τα δικαιώματά του, και οι δύο πλευρές. Και δεύτερον, αν χρειαστεί να έχει ένα smartphone για να παίζει όλα αυτά τα ωραία παιχνίδια που βρίσκονται πάνω σε αυτά, υπάρχουν τρόποι όπου απ' όλες τις εταιρείες μπορεί να αποκλειστεί η πρόσβαση στο Διαδίκτυο από το κινητό τηλέφωνο. Απλώς, καλούμε το τμήμα εξυπηρέτησης της κάθε εταιρείας ή απευθυνόμαστε σε ένα κατάστημα και κλείνει την πόρτα στο Διαδίκτυο και μόνο ο γονιός, ο οποίος πρέπει να είναι κάτοχος γραμμής, μπορεί να ανοίξει την πρόσβαση.

3) Με παίρνει κάποιος τηλέφωνο με απόκρυψη και με εκφοβίζει. Τι να κάνω; Πού μπορώ να απευθυνθώ για να σταματήσει αυτό; Βοηθήστε με!

Δυστυχώς, είναι ένα συχνό φαινόμενο. Έχουμε εκατοντάδες καταγγελίες για τέτοια περιστατικά. Θα σας πω ένα εμπειρικό, το οποίο το έχω πει σε φίλους, γνωστούς και συγγενείς. Αν σε αυτόν που σε παίρνει σταματήσεις να του απαντάς, ελπίζουμε κάποια στιγμή να βαρεθεί. Αυτό είναι το εμπειρικό. Όσο δηλαδή απαντάς, τόσο τροφοδοτείς την αρρώστια του ή ο,τιδήποτε άλλο. Το δεύτερο είναι νομικό: να απευθυνθείς στη Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος ή στην αστυνομία, σε κάποιο αστυνομικό τμήμα, να κάνεις καταγγελία και από κει και μετά μέσω της Δικαιοσύνης, αυτό το πράγμα να πάρει το δρόμο του. Σε κάποιες καταστάσεις που ξεφεύγουν τα όρια της πλάκας επεμβαίνει ο εισαγγελέας, στέλνει άρση απορρήτου στις εταιρείες κινητής τηλεφωνίας και -πιστέψτε με- πάντα μα πάντα βρίσκουμε τον κάτοχο αυτού του τηλεφώνου.

4) Το παιδί μου, χωρίς να με ρωτήσει, έδωσε το νούμερο του κινητού μου τηλεφώνου σε ένα κουίζ στο διαδίκτυο. Έχω ακούσει ότι μπορεί ξαφνικά να ξεκινήσουν υπέρογκες χρεώσεις στο κινητό μου, κάτι που πρέπει άμεσα να μπλοκάρω. Παρακαλώ θερμά, βοηθήστε με! Τι να κάνω;

Και σε αυτό το ερώτημα, το παράδειγμα είναι πολύ απλό. Ξαφνικά έγινα φίλος του Μέσι και άρχισα να παίρνω διάφορα μηνύματα στο email μου από τον Μέσι και μου έλεγε ότι «έχεις κερδίσει μια φωτογραφία από τον Μέσι» και τέτοια περίεργα. Έπεσα, επομένως, και εγώ θύμα αυτού του κουίζ. Δυστυχώς, το πρώτο πράγμα που πρέπει να κάνεις είναι να βρεις ποια εταιρεία τρέχει αυτά τα κουίζ. Τα περισσότερα από αυτά τα κουίζ ή πάρα πολλά, κρύβουν από πίσω απάτη. Δεύτερον, δυστυχώς οι πάροχοι κινητής

τηλεφωνίας δεν μπορούν να αποκλείσουν την πρόσβαση σε αυτές τις εταιρείες γιατί πηγαίνουν και παίρνουν άδεια από τις αρμόδιες αρχές και οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας, οφείλουν, είναι υποχρεωμένες από το νόμο να τους παρέχουν πρόσβαση. Επομένως, ουσιαστικά εμείς παρέχουμε την πρόσβαση. Αλλά και σε αυτές τις περιπτώσεις υπάρχει η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων που κάποιος που έχει εξαπατηθεί μπορεί να απευθυνθεί. Πριν από αυτό, μπορεί να αναζητήσει την εταιρεία που έχει κάνει το κουίζ, να δει αν είναι νόμιμη, και να ζητήσει να διαγραφεί από τις λίστες της.

5) Γνωρίζετε εάν έχει αναπτυχθεί κάποιο φίλτρο γονικού ελέγχου και προστασίας για κινητά τηλέφωνα;

Ασφαλώς. Υπάρχουν 2 φίλτρα. Το πρώτο φίλτρο είναι το μυαλό μας και για τα παιδιά και για τους γονείς. Το δεύτερο φίλτρο: υπάρχουν πάρα πολλές εφαρμογές, ξεκίνησαν πρώτα για τα pc, τα laptops κτλ. και πλέον μπορείς να βρεις εξαιρετικές εφαρμογές γονικού ελέγχου και για κινητά τηλέφωνα. Επομένως, άμα θέλουμε, και αν ψάξουμε, βρίσκονται τα πάντα. Όλα τα καταστήματα, ιδίως οι μεγάλες αλυσίδες, πουλάνε φίλτρα γονικού ελέγχου, μπορούμε να τα προμηθευτούμε και να τα εγκαταστήσουμε. Και κάτι τελευταίο, μιας και λέγαμε για τις χρεώσεις... υπάρχει ένας χρυσός κανόνας: αν μας παίρνει κάποιος, που δεν τον γνωρίζουμε ή ένα νούμερο από το εξωτερικό που δεν το γνωρίζουμε, ας μην απαντήσουμε. Δηλαδή αυτό «το νου σου», είναι και για το κινητό τηλέφωνο.

*Ευχαριστούμε θερμά τον **Κο. Γιώργο Τσαπρούνη**, Διευθυντή Εταιρικών Σχέσεων Wind Hellas, για τις αναλυτικές απαντήσεις στα παραπάνω ερωτήματα*

■ Μέσα από τα μάτια μαθητών

Εισήγηση του μαθητή Νικόλαου Ντέρτσου (5ο Λύκειο Λάρισας)

"Τι είναι για σένα το καλό και δημιουργικό Διαδίκτυο πέρα από το να ασχολούμαστε με παιχνίδια, βιντεάκια στο YouTube και το Facebook;"

Όταν ένας μαθητής σκέφτεται το Διαδίκτυο, το μυαλό του αυτόματα πηγαίνει σε ενασχόληση με παιχνίδια, ψυχαγωγικά βίντεο στο YouTube και τη γνωστή σε όλους μας «κραιπάλη στο Facebook».

Αυτή είναι η μια πλευρά, που δείχνει ότι οι μαθητές παίρνουν μασημένη τροφή, χειραγωγούνται και στερούνται τη δημιουργικότητα της νεότητας.

Όμως υπάρχει και μια άλλη πλευρά του Διαδικτύου πιο δημιουργική, που αξίζει ο καθένας μας να εξερευνήσει.

Ποιο είναι το καλό και δημιουργικό Διαδίκτυο; Το Διαδίκτυο αποτελεί ένα εργαλείο που σε μεταφέρει σε έναν κόσμο πληροφοριών. Η χρησιμοποίηση ελεγμένων πηγών πληροφόρησης και αντικειμενικών πληροφοριών, απαλλαγμένων από σκοπιμότητες χειραγώγησης και συμφερόντων, έχει σαν αποτέλεσμα την παραγωγή της νέας γνώσης από εμάς τους μαθητές, που θα βοηθήσει στην κοινωνικοποίηση και στην εξέλιξή μας.

Σ' αυτό βοηθά η χρήση ηλεκτρονικών βιβλιοθηκών, που συγκεντρώνουν την παγκόσμια επιστημονική γνώση. Από αυτές τις βιβλιοθήκες, σε μικρό χρονικό διάστημα, μπορούμε να έχουμε έγκυρη και σύγχρονη γνώση των τελευταίων βιβλιογραφικών αναφορών και να τη χρησιμοποιήσουμε στην καθημερινότητά μας.

Όπως εύκολη και άμεση είναι η χρήση της υπάρχουσας γνώσης, άλλο τόσο εύκολη είναι η προώθηση της νέας γνώσης που παράγουμε εμείς οι μαθητές, για παράδειγμα με την ανάρτηση των ερευνητικών

εργασιών και των εκπαιδευτικών βίντεο. Δημιουργούμε έτσι ένα εκπαιδευτικό υλικό, το οποίο βοηθά συμμαθητές μας, αλλά και την εκπαιδευτική κοινότητα.

Δημιουργικό Διαδίκτυο είναι τα μαθητικά κανάλια στο youtube και τα blogs με θέματα μουσικής, θεάτρου, ζωγραφικής κι επιστημών. Οι δημιουργίες αυτές δίνουν ανταμοιβή, τη χαρά του αποτελέσματος της προσπάθειας, είτε ατομικής, είτε ομαδικής. Και όχι μόνον αυτό. Μπορεί να φανούν χρήσιμες στην ανταλλαγή εμπειριών, αλλά και την ανάδειξη ταλέντων που θα ήταν δύσκολο να φανούν με άλλον τρόπο.

Καλό Διαδίκτυο είναι η συμμετοχή σε blogs που προάγουν αξίες και κριτική σκέψη, η χρήση σελίδων ασύγχρονης και σύγχρονης τηλεκπαίδευσης, σελίδων για εκμάθηση ξένων γλωσσών, για ανταλλαγές μαθητών από όλον τον κόσμο. Σελίδων για τη δημιουργία και συμμετοχή ομάδων ενδιαφερόντων των νέων, όπως «Yasi», «Youth in action» και συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο Νέων. Σελίδων υπογραφής διαμαρτυρίας για κάποιο κοινωνικό φαινόμενο, που συμβάλλουν στη διαμόρφωση του ενεργού πολίτη.

Καλό και δημιουργικό Διαδίκτυο είναι επίσης η δυνατότητα «live streaming», μέσω της οποίας παρακολουθείς γεγονότα στα οποία δεν μπορείς να παρευρεθείς, τη στιγμή που γίνονται, όπως ακριβώς συμβαίνει με την παρούσα εκδήλωση.

Με λίγα λόγια, καλό και δημιουργικό Διαδίκτυο είναι αυτό που ανοίγει το μυαλό των μαθητών και διαμορφώνει έναν κώδικα επικοινωνίας που να είναι σωστός και που αναδεικνύει τη δημιουργική προσπάθεια και την κριτική σκέψη.

Το Διαδίκτυο μπορεί. Στη σημερινή εποχή της κρίσης, το καλό Διαδίκτυο θα είναι αυτό που προάγει τη δημοκρατία, την αλληλεγγύη και μειώνει τις κοινωνικές ανισότητες.

Στο χέρι μας είναι να το αξιοποιήσουμε.

Εισήγηση της μαθήτριας Βαλεντίνας Κούμουλου (1ο Γενικό Λύκειο Νέας Μάκρης)

"Πώς πιστεύεις ότι μπορεί να βοηθήσει η Πολιτεία, έτσι ώστε το Διαδίκτυο να γίνει ένας καλύτερος τόπος για όλους μας;"

Κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει το γεγονός ότι το Διαδίκτυο μας παρέχει άμεσα πληροφορίες και ότι ο καθένας είναι ελεύθερος να εκφραστεί μέσω αυτού. Σαν έφηβοι, λοιπόν, πρέπει να γίνουμε δημιουργικοί, να βγάλουμε όλη μας την πίεση και το άγχος με τέχνη. Θα μπορούσαμε να φτιάξουμε ειδικά blog, στα οποία θα γράφουμε ό,τι μας απασχολεί και θα απαντάμε ο ένας στον άλλο, με στόχο να τον βοηθήσουμε αν έχει κάποια ανησυχία ή πρόβλημα, κοινώς ιστοσελίδες αλληλοϋποστήριξης, τις οποίες θα διακοσμούμε με ζωγραφιές, ποιήματα, τραγούδια και οτιδήποτε άλλο θέλουμε. Ακόμα, θα πρέπει, όταν βλέπουμε ανάρμοστες συμπεριφορές σε συμμαθητές και φίλους μας, να επεμβαίνουμε και να ζητάμε βοήθεια από κάποιον υπεύθυνο. Το ξέρω ότι είναι τολμηρό να καταγγείλουμε έναν νταή που γελοιοποιεί κάποιον μπροστά μας, αλλά στο Διαδίκτυο τα πράγματα γίνονται πιο σοβαρά. Με την επεξεργασία των φωτογραφιών και βίντεο, ένας νταής μπορεί να κάνει θαύματα. Ακριβώς γι' αυτό το λόγο πρέπει να είμαστε ενωμένοι και να έχουμε το θάρρος να γνωστοποιήσουμε σε κάποιον υπεύθυνο τέτοιες συμπεριφορές.

Επιπλέον, με την τόσο γρήγορη μετάδοση πληροφοριών, είναι εύκολο για εμάς να διοργανώσουμε ειρηνικές πορείες διαμαρτυρίας, όπου θα διαδηλώνουμε για μια καλύτερη χρήση του Διαδικτύου από όλους μας. Επίσης, θα μπορούμε να διοργανώνουμε ψηφοφορίες, στις οποίες θα αποφασίζουμε για το αν συμφωνούμε με κάποιες αλλαγές στο σύνταγμα, λόγου χάρη, ή ακόμα και για καταστάσεις που μας προβληματίζουν, όπως για παράδειγμα ο εθισμός των εφήβων στα τυχερά παιχνίδια και τα βίαια βιντεοπαιχνίδια. Μπορούμε μαζί να αλλάξουμε την πορεία των πραγμάτων προς το καλύτερο, γιατί το

Διαδίκτυο μας παρέχει την ευκολία να επικοινωνούμε με άτομα από την άλλη άκρη του κόσμου κι έτσι μπορούμε να βρίσκουμε λύσεις και να τις προωθούμε.

Συνοψίζοντας, θα κατέληγα στο ότι είμαστε όλοι υπεύθυνοι για την κατάσταση που βρίσκεται το Διαδίκτυο και είναι σημαντικό να προσπαθήσουμε να το κάνουμε καλύτερο για τον καθένα. Πρέπει εμείς οι έφηβοι να κάνουμε την αρχή διαμόρφωσης του Διαδικτύου, γιατί το μέλλον είναι στα χέρια μας.

■ Οδηγός Παράνομου Περιεχομένου από τη SafeLine

Η SafeLine, η Ελληνική Γραμμή Καταγγελιών για το Παράνομο Περιεχόμενο στο Διαδίκτυο, δημιούργησε για τους Έλληνες χρήστες ένα σύντομο και κατανοητό Οδηγό Παράνομου Περιεχομένου.

Ο Οδηγός εξηγεί διάφορες ανάρμοστες και παράνομες δραστηριότητες, όπως αυτή της παιδικής πορνογραφίας, της προσβολής της γενετήσιας αξιοπρέπειας μέσω Διαδικτύου, της προσέλκυσης παιδιών για γενετήσιους λόγους (grooming), της παραβίασης προσωπικών δεδομένων, της πνευματικής ιδιοκτησίας, ή του απορρήτου των επικοινωνιών με απλή και κατανοητή γλώσσα.

Επίσης, ο αναγνώστης μπορεί να βρει άλλες χρήσιμες πληροφορίες για τη Γραμμή, όπως τη διαδικασία υποβολής και επεξεργασίας μιας καταγγελίας, καθώς και ποικίλα ενδιαφέροντα θέματα.

Ο Οδηγός Παράνομου Περιεχομένου είναι διαθέσιμος στην ιστοσελίδα της SafeLine (www.safeline.gr). Μπορείτε, επίσης, να τον «κατεβάσετε» πατώντας στο διαδικτυακό σύνδεσμο (<http://www.safeline.gr/sites/default/files/safeLineOdhgos.pdf>)

